

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 4/2020-170

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. marca 2020 v pléne zloženom z predsedu pléna Ivana Fiačana a zo sudcov Jany Baricovej, Ladislava Duditša, Libora Duľu, Miroslava Duriša, Rastislava Kaššáka, Jany Laššákovej, Miloša Maďara, Mojmíra Mamojku, Petra Molnára, Petra Straku, Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a Martina Vernarského o žiadosti generálneho prokurátora Slovenskej republiky podľa čl. 136 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a § 226 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov o súhlas na vzatie do väzby sudcu Okresného súdu Bratislava V [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], takto

r o z h o d o l :

Ústavný súd Slovenskej republiky **n e d á v a s ú h l a s** na vzatie do väzby sudcu Okresného súdu Bratislava V [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], stíhaného ako obvineného na základe uznesenia prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky o vznesení obvinenia č. k. VII/3 Gv 76/19/1000-57 z 9. marca 2020, v súvislosti so vznesením ktorého bola obmedzená jeho osobná sloboda zadržaním 11. marca 2020.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Žiadosť generálneho prokurátora Slovenskej republiky

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. marca 2020 doručená žiadosť generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) podľa čl. 136 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a § 226 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) o súhlas na vzatie do väzby sudcu Okresného súdu Bratislava V [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sudca“ alebo „dotknutý sudca“).

2. Podľa čl. 136 ods. 3 prvej vety ústavy ústavný súd dáva súhlas na vzatie do väzby sudcu a generálneho prokurátora.

3. Podľa § 226 ods. 1 zákona o ústavnom súde žiadosť o súhlas na vzatie do väzby sudcu je oprávnený podať ústavnému súdu generálny prokurátor.

4. Podľa § 227 zákona o ústavnom súde predseda ústavného súdu na základe žiadosti podľa § 226 bezodkladne zvolá plénum ústavného súdu, ktoré vec prerokuje a rozhodne, pričom umožní osobe, ktorej sa žiadosť týka, aby sa k nej vyjadrila.

5. Podľa § 228 zákona o ústavnom súde o žiadosti podľa § 226 rozhodne ústavný súd uznesením.

6. Podľa § 229 prvej vety zákona o ústavnom súde uznesenie ústavného súdu o žiadosti podľa § 226 nadobúda právoplatnosť dňom, v ktorom ústavný súd o tejto žiadosti rozhodol.

7. Podľa čl. 131 ods. 1 ústavy a § 7 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde rozhoduje ústavný súd o návrhu podľa čl. 136 ods. 3 ústavy v pléne.

8. V zmysle čl. V bodu 1 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 bola žiadosť generálneho prokurátora náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená sudcovi spravodajcovi Ľubošovi Szigetimu.

9. Generálny prokurátor svoju žiadosť odôvodnil tým, že uznesením prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII/3 Gv 76/19/1000-57 z 9. marca 2020 bolo podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na § 207a Trestného poriadku vznesené obvinenie dotknutému sudcovi za zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) a 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. a) Trestného zákona v bode 8 výrokovej časti uznesenia na skutkovom základe, že:

„**██████████**, predseda Okresného súdu Bratislava V, v presne nezistenej dobe na prelome mesiacov apríla a mája roku 2017 v Bratislave v priestoroch Okresného súdu Bratislava V na požiadanie a v prospech **██████████**, ktorý chcel, aby niektoré zo zmenkových spisov boli v rámci prerozdeľovania spisov pridelené novoprijatej sudkyňi Okresného súdu Bratislava V **██████████** do oddelenia 4CbZm, zabezpečil prostredníctvom príslušnej dozorovej úradníčky prerozdelenie spisov tak, že z oddelení 1CbZm, 2CbZm a 3CbZm boli spisy cielene a účelovo vybrané a vložené do generátora a to nasledovne : z oddelenia 1CbZm z cca 900 spisov bolo vybraných 493 spisov, z ktorých 253 spisov bolo prevedených do oddelenia 4CbZm, teda percentuálne 51,32% pomerom >2, z oddelenia 2CbZm zo 739 spisov bolo vybraných 135 spisov (medzi nimi aj zmenkové spisy 2CbZm 59/2016, 2CbZm 60/2016 a 2CbZm 61/2016), z ktorých 67 spisov bolo prevedených do oddelenia 4CbZm, teda percentuálne 49,63% pomerom 14, z oddelenia 3CbZm z cca 900 spisov bolo vybraných 318 spisov, z ktorých 273 spisov bolo prevedených do oddelenia 4CbZm, teda percentuálne 85,85% pomerom blízkemu 1, čím dosiahol želaný stav podľa požiadavky **██████████** a zmenkový spis 2CbZm 59/2016 bol pridelený **██████████** do oddelenia 4CbZm, čím postupoval v rozpore s § 51 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z., ktorý okrem iného ustanovuje, že veci určené podľa predmetu konania sa v súlade s rozvrhom práce prideliujú jednotlivým senátom alebo samosudcom náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových

prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti tak, aby bola vylúčená možnosť ovplyvňovania pridelenia vecí, a teda [REDAKOVANÉ] tým, že zabezpečil cielený výber spisov v rámci jednotlivých oddelení CbZm a voľbou pomeru v akom vystupovali z generovania, konal tak, že došlo k nezákonnému odňatiu vecí pôvodným zákonným sudcom a k prideleniu takto odňatých vecí novému sudcovi.“

V žiadosti sa ďalej konštatuje, že skutkové zistenia majúce oporu v tzv. usvedčujúcich dôkazoch subjektívneho charakteru (výpovede svedkov) i dôkazoch objektívneho charakteru (prepisy z mobilnej aplikácie Threema, zápisníc o vydaní vecí, zápisníc z domových prehliadok) deklarujú zákonnosť jednak začatia trestného stíhania a jednak vznesenia obvinenia na základe dostatočne odôvodnených právnych záverov, že páchatelom trestného činu je dotknutý sudca.

Generálny prokurátor vo svojej žiadosti uvádza, že sú splnené všetky zákonné predpoklady na to, aby ústavný súd udelil súhlas na vzatie do väzby, pretože existujú dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku. Vo vzťahu k dotknutému sudcovi sa v podanej žiadosti k dôvodnosti väzby uvádza:

«Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že obvinený [REDAKOVANÉ] konal niekoľkokrát v rámci kauzy Zmeniek TV Markíza účelovo tak, že jeho konanie bolo snahou o ovplyvňovanie v prospech [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Prvotne je potrebné poukázať už na pridelenie viacerých zmenkových spisov sudcovi [REDAKOVANÉ]. Keďže tento sudca však nerozhodoval podľa predstáv [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], opäť zasiahol predseda súdu [REDAKOVANÉ] a účelovo nastavil prerozdelenie spisov novej sudkyňi [REDAKOVANÉ] tak, aby naisto dostala aspoň jeden zmenkový spis, čo sa aj stalo. Spôsob, akým bolo nastavené prerozdelenie daných spisov, no najmä spôsob, akým boli vybrané spisy určené na prerozdelenie, jednoznačne porušuje príslušné zákonné normy, čo muselo byť tak skúsenému predsedovi súdu, akým [REDAKOVANÉ] nesporne je, jednoznačne známe. [REDAKOVANÉ] ako predseda súdu je za prerozdeľovanie spisov osobne zodpovedný, a teda je zodpovedný za de facto a v podstate aj de iure za odňatie spisu zákonnému sudcovi, keďže spôsob prerozdelenia daných spisov túto skutočnosť objektívne splňa. Keďže však ani pod vplyvom účelového rozhodovania sudkyňi [REDAKOVANÉ] v kauze zmeniek nekonal sudca [REDAKOVANÉ] stále podľa predstáv [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], opäť zasiahol

██████████ a zavolať si oboch menovaných sudcov k sebe, kde im prízvukoval, aby v daných konaniach rozhodli rovnako a keďže ██████████ s ██████████ mali dokázateľne snahu, aby ██████████ rozhodla prvá, je jasné, že ██████████ mal rozhodnúť rovnako, ako ██████████. Podobná „rada“, resp. skôr nátlak na zákonného sudcu však nie je mysliteľný a dovolený. Podobné odporúčanie môže dať iba grémium daného súdu, pričom ██████████ nie je členom obchodnoprávneho úseku a teda mu podobný postup neprináleží. Z výsluchu sudcu ██████████ vyplýva, že tomuto sa sám ██████████ vyjadril, že si pridelenie spisu ██████████ na danom súde poistil. Podobne vypovedal aj svedok ██████████. To, že sudcu ██████████ chceli v danej veci ovplyvniť, potvrdil sám menovaný vo svojom výsluchu, kedy uviedol, že nejaké osoby vyhľadali jeho brata, no neúspešne. Svedok ██████████ navyše uviedol, že ██████████ mal vždy snahu maximálne vyhovieť vedeniu ministerstva spravodlivosti. V uvedenej veci je potrebné vypočúť príslušné súdne úradníčky, ktoré spolupracovali na danom pridelení, resp. prerozdelení spisov, súčasne je potrebné vypočúť všetkých sudcov, ktorým boli konania zmeniek pridelené (pri niektorých boli stiahnuté žaloby, resp. nezaplatené súdne poplatky). Ak bude ██████████ vyšetrovaný na slobode, nie je možné zabezpečiť, že vyššie uvedené osoby nebudú ovplyvnené, či už priamo menovaným alebo nepriamo obavou z menovaného. Keďže však obvinený ██████████ je stále aktívnym sudcom a stále má vplyv na Okresný súd Bratislava V, je na mieste aj obava z pokračovania v trestnej činnosti či už priamo alebo nepriamo cez iné (podriadené) osoby.»

10. Ústavný súd po predbežnom prerokovaní žiadosť generálneho prokurátora prijal na ďalšie konanie uznesením sp. zn. PL. ÚS 4/2020 z 12. marca 2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť okamihom jeho prijatia (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

II.

Meritórne rozhodnutie o žiadosti generálneho prokurátora

11. Vzhľadom na charakter a účel konania o súhlase na vzatie do väzby sudcu, z ktorého vyplýva požiadavka urýchleného rozhodnutia o žiadosti generálneho prokurátora (s ohľadom na zákonné lehoty vzťahujúce sa na obmedzenie osobnej slobody podľa čl. 17

ods. 3 ústavy, pozri tiež § 227 zákona o ústavnom súde o bezodkladnom zvolaní pléna predsedom ústavného súdu), plénum ústavného súdu bezprostredne po predbežnom prerokovaní žiadosti generálneho prokurátora pristúpilo k jej meritórnemu posúdeniu.

12. V rámci meritórneho prerokovania žiadosti plénum ústavného súdu podľa § 227 zákona o ústavnom súde umožnilo sudcovi, ktorého sa žiadosť týka, aby sa k nej vyjadril.

13. Úlohou ústavného súdu pri vydávaní súhlasu na vzatie sudcu do väzby nie je posudzovať dôvodnosť trestného stíhania sudcu, t. j. vykonávanie prieskumu a analýzy skutkových argumentov a z toho rezultujúcich právnych záverov, ktoré u príslušného obvineného sudcu viedli k vyformovaniu dôvodného podozrenia z trestnej činnosti v zmysle kritérií, ktoré v sebe implikuje ustanovenie § 206 ods. 1 Trestného poriadku.

14. Rovnako nie je úlohou ústavného súdu vyjadrovať sa *stricto sensu* a ani *sensu lato* k existencii konkrétnych väzobných dôvodov, ktoré reprezentujú ustanovenia § 71 ods. 1 písm. a) až c) Trestného poriadku, ktoré musia byť naplnené ako podmienka väzby u obvinenej osoby.

15. Úlohou ústavného súdu pri rozhodovaní o návrhu generálneho prokurátora na vyslovenie súhlasu na vzatie obvineného sudcu do väzby je vykonať prieskum výlučne v rozsahu, ktorého hranice sú teleologicky vymedzené postavením a úlohou ústavného súdu v právnom poriadku Slovenskej republiky. Zmysel toho, prečo bol ústavný súd zahrnutý do procesu rozhodovania o takom zásadnom obmedzení osobnej slobody u osobitnej skupiny obvinených osôb, spočíva práve v osobitnom statuse obvinenej osoby sudcu ako reprezentanta súdnej moci. Ústavný súd nemá za úlohu v procese rozhodovania o väzbe suplovať či kontrolovať orgány činné v trestnom konaní a ani sudcu pre prípravné konanie či súd. Jeho úlohou je vytvoriť ústavnú hrádzu voči prípadným pokusom neústavným spôsobom zasiahnuť do súdnej moci.

16. K takej situácii by mohlo dôjsť napríklad v tom prípade, ak by návrh na vyslovenie súhlasu na vzatie do väzby bol natoľko všeobecný či povrchný, že by

z ústavného hľadiska nebolo možno ospravedlniť, prečo je nevyhnutné uprednostniť obmedzenie osobnej slobody sudcu ako reprezentanta nezávislej súdnej moci pred vykonávaním trestného stíhania jeho osoby na slobode. Iba formálne, nie vecné zdôvodnenie návrhu generálneho prokurátora na vyslovenie súhlasu na vzatie sudcu do väzby, obmedzenie sa iba na citáciu zákona bez poskytnutia adekvátnej zrozumiteľnej vysvetľujúcej argumentácie či lakonický prednes dôvodov na trestné stíhanie sudcu či obmedzenie jeho osobnej slobody väzbou by mohli predstavovať hrozbu zásahu do súdnej moci spôsobom, ktorý je ústavne neudržateľný. K tomuto zásahu pritom nemusí dôjsť cielene ako vyústenie vopred premysleného konania, ale aj v dôsledku podstatnej argumentačnej núdze žiadosti generálneho prokurátora na vyslovenie súhlasu na vzatie do väzby, ktorá je rovnako dostatočne kvalifikovaným dôvodom na vyslovenie takého úsudku.

17. Aplikujúc uvedené východiská, ústavný súd po doručení žiadosti generálneho prokurátora procesne postupoval podľa ustanovení druhého dielu dvadsiatej hlavy piatej časti zákona o ústavnom súde. Výsledky tajného hlasovania pléna ústavného súdu nasvedčujú tomu, že nedostatky žiadosti generálneho prokurátora vo vzťahu k obvinenému sudcovi spochybňujú rešpekt k ústavne formulovanej nezávislosti sudcov v miere odôvodňujúcej odopretie žiadaného súhlasu na väzbu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom, v ktorom ústavný súd o žiadosti rozhodol.

V Košiciach 12. marca 2020

Ivan Fiačan
predseda pléna Ústavného súdu
Slovenskej republiky